

СТАНОВИЩЕ

от проф. дбн Бойко Божидаров Георгиев, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН, научно направление на хабилитация “Биологични науки” (специалност “Паразитология и хелминтология”), относно кандидатурата на д-р Деница Руменова Теофанова за заемане на научната длъжност “Доцент” (конкурс обявен в ДВ бр. 24/16.03.2018 г.) по професионално направление 4.3. Биологични науки (Биохимия) в Софийския университет “Св. Кл. Охридски”

Д-р Деница Руменова Теофанова, понастоящем главен асистент по биохимия към Биологическия факултет на СУ “Св. Кл. Охридски”, е единствен кандидат по обявения конкурс за доцент по професионално направление 4.3. Биологични науки (Биохимия) към същия факултет.

Кандидатката е придобила квалификационна степен “Магистър по молекулярна биология – генетика” през 2006 г. в Софийския университет. От 2005 г. е постъпила на работа в Института по експериментална патология и паразитология при БАН като специалист – молекулярен биолог и впоследствие като научен сътрудник II степен. През 2011 г. придобива научна степен “доктор”, като защитава дисертация на тема „ДНК полиморфизми, определящи популационните групи на чернодробния метил *Fasciola hepatica* (Platyhelminthes: Trematoda) от Източна Европа”. Разработката е извършена под ръководството на известния паразитолог-биохимик проф. И. Банков и в рамките на международен проект, финансиран по Шестата рамкова програма за научни изследвания на ЕС. От 2010 г., в хода на проведените структурни реформи в БАН, Деница Теофанова премина (заедно с цялата изследователска група) на работа в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН. От този период датира по-близкото ни познатство като работещи в една научна област и към една структурна единица на института. Едновременно с работата си в ИБЕИ-БАН, Деница Теофанова имаше съществено участие като външен преподавател в учебния процес на Катедра “Биохимия” на СУ, като впоследствие, от септември 2014 г., след спечелен конкурс, премина на основна работа като главен асистент към нея.

Намирам тази образователна, изследователска и преподавателска история на кандидата, с нейната интердисциплинарност и широта на подготовката, като особено подходяща за кариера на университетски преподавател.

I. Изследователска дейност и резултати

Деница Теофанова е автор на общо 30 научни труда, от които 4 са свързани със защитения от нея дисертационен труд. За участие в конкурса кандидатката е представила списък от общо 26 научни труда. От тях 15 са отпечатани в реферирани списания, отразявани в SCOPUS или в Web of Knowledge (12 статии), както и 3 публикации в нереперирани списания, но цитирани в списания от тези две бази данни. Освен тях са описани още глави от книги в международни издателства – 4, публикации в нереперирани списания и доклади от конференции в пълен текст – 5, както и 2 публикации в научно-популярни издания.

Изследванията, свързани с конкурса, са представени също в 37 доклада пред научни форуми - 5 пред международни конференции и 32 резюмета в

сборници от национални и национални с международно участие конференции. Кандидатката е публикувала и секвенции в GenBank – общо 7, сред които и един популационен сет с 19 секвенции.

В тематично отношение, научната продукция на д-р Теофанова напълно съответства на профила на обявения конкурс. Приемам изцяло представената от нея справка за научните приноси. Доколкото моята компетентност е ограничена до част от нейните разностранни и продуктивни научни изследвания, бих искал да отбележа особената значимост на някои от резултатите – тези в областта на паразитологията и биологичното разнообразие. Като особено значим резултат на кандидатката считам разкриването на популационната структура на големия чернодробен метил в Източна Европа, имащ както чисто научно значение като описание на аспект от процеса на видообразуването при група паразитни червеи, така и като научна основа на контрола на предизвикването от него хелминтно заболяване. Намирам също като особено ценни данните за генотипната характеристика на местните породи говеда в България, на основата на които е хвърлена светлина върху филогенията на старите породи говеда в Европа и историята на одомашняването на този вид, като е очертано и консервационното значение на аборигенните български породи. Без да подценявам останалите приноси на кандидатката, посочените тук изследвания характеризират авторката като отлично подготвен молекулярен биолог, който умело и ефективно прилага съвременни подходи в изучаването на разнообразието и еволюцията на животните.

Научните трудове на д-р Теофанова са цитирани 85 пъти. Преобладаващата част от цитиранията са от чуждестранни автори и в списания с импакт фактор. Това показва признание като утвърден автор на значима научна продукция с международна известност.

Продуктивността на д-р Теофанова е свързана и с активното ѝ участие в изследователски проекти с различен източник на финансиране – общо 10. Заслужава да се отбележи и победата ѝ в популярния и високо-конкурентен конкурс на L'Oréal-UNESCO – Награда “За жени в науката “ през 2015 г., от който тя спечели грант за изучаване на древните житни култури от нашите земи.

II. Учебна и преподавателска дейност.

Д-р Теофанова е добре интегрирана в образователния процес на катедра “Биохимия”. Тя участва в лекционни курсове – “Биохимия” за студенти от специалности “География и биология”, “Биология и химия” и “Биология и английски език”; “Метаболизъм и функционална биохимия” (избираем курс за студенти от специалност “Молекулярна биология”); “Молекулярна биология на клетката” за студенти в магистърска програма “Биохимия”, а също и лекции в рамките на учебната практика по биохимия за студентите от специалност “Молекулярна биология”. Води също и упражнения по биохимия за студенти от специалности “Биология”, “Молекулярна биология” и “Биотехнологии”. Под нейно ръководство са защитили трима дипломанти. Работи също и с кръжочници.

III. Административна и експертна дейност.

Деница Теофанова се справя успешно и със задачи по организирането на учебния и изследователския процес на катедра “Биохимия” и Биологическия факултет. Участвала е редактирането на Годишника на Софийския университет,

рецензирала е статии за къщото списание и за списание Acta Zoologica Bulgarica, член е на Организационния комитет на Младежка научна конференция „Климентови дни“, отговорник за учебната дейност в катедра “Биохимия”, секретар на Магистърска програма “Молекулярна агробιοтехнология” и на Магистърска програма “Биохимия”, както и курсов ръководител на специалност “Молекулярна биология” – 2016 г.

IV. Лични впечатления от кандидата

Познавам д-р Теофанова като компетентен, конструктивен и отзивчив колега от съвместната ни работа в секция “Биоразнообразие и екология на паразитите” в ИБЕИ-БАН и членове на Управителния съвет на Българското паразитологично дружество. Дълбоко ценя високите ѝ научни критерии, поради което често използвам нейната компетентност като рецензент на ръкописи, постъпили за разглеждане в списание Acta Zoologica Bulgarica, на което съм редактор.

V. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата.

Нямам критични бележки към кандидата.

Заклучение

Считам, че д-р Теофанова е перспективен университетски преподавател и изследовател, с богат опит и значима научна продукция. Вярвам, че нейният избор за доцент ще има положително въздействие както за обучението, така и за изследователския процес в катедрата. На тази основа препоръчвам Деница Руменова Теофанова да бъде избрана за доцент по биохимия към катедра “Биохимия” на Биологическия факултет на СУ “Св. Кл. Охридски”.

20 юни 2018 г.

Подпис